

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету
Фінансів та банківської справи

Андрій КІЗИМА

2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Відомо проректора з
науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Система організації соціальних служб»
ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 23 Соціальна робота
спеціальність – 232 Соціальне забезпечення
Освітньо-професійна програма – «Соціальне
забезпечення»

кафедра психології та соціальної роботи

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (семін.) (год.)	ІРС (год.)	Тренінг, КПІЗ (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Екз. (сем.)
Денна	3	5	28	28	3	8	53	120	5

Тернопіль – ЗУНУ

2023

Робоча програма розроблена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 23 «Соціальна робота», спеціальності 232 – «Соціальне забезпечення», затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол №9 від 26 травня 2021 року).

Робочу програму склав: доцент кафедри психології та соціальної роботи, к.соціол.н. Біскуп Віталій Степанович

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології та соціальної роботи, протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри психології та соціальної роботи, д.психол.н., професор



Андрій ГІРНЯК

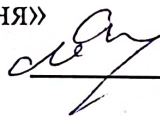
Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності «Соціальне забезпечення», протокол № 1 від 30 серпня 2023 р.

Керівник групи забезпечення спеціальності к.е.н., доцент



Галина КУЛИНА

Гарант ОП «Соціальне забезпечення» д.е.н., доцент



Микола СТЕЦЬКО

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СИСТЕМА ОРГАНІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНИХ СЛУЖБ»

1.Опис дисципліни «Система організації соціальних служб»

Дисципліна «Система організації соціальних служб»	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 4	Галузь знань 23 – «Соціальна робота»	Статус дисципліни - дисципліна циклу професійної підготовки, нормативна Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність 232 – «Соціальне забезпечення»	Рік підготовки <i>Денна – 3</i> Семестр: <i>Денна – 5</i>
Кількість змістових модулів – 3	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Лекції: <i>Денна – 28</i> Практичні заняття: <i>Денна – 28</i>
Загальна кількість годин – 120	Освітньо-професійна програма «Соціальне забезпечення»	Самостійна робота: <i>Денна – 53</i> Індивідуальна робота – 3 Тренінг, КПЗ - 8
Тижневих годин 8,5 з них аудиторних 4		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета й завдання вивчення дисципліни «Система організації соціальних служб»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Програма й тематичний план дисципліни орієнтовані на глибоке та ґрунтовне вивчення студентами специфіки державного будівництва і місцевого самоврядування, спрямовані на формування у майбутніх фахівців сукупності знань та певного досвіду на побутовому та професійному рівнях.

Мета курсу полягає в опануванні такого рівня знань, вмінь та навичок в рамках діяльності спеціалізованих служб у соціальній сфері, який забезпечуватиме необхідну для фахівця комунікативну спроможність в сферах професійного та ситуативного спілкування, зумовленого професійними потребами шляхом вивчення специфічних особливостей та принципів організації соціальної роботи в спеціалізованих службах.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Завдання курсу полягає у вдосконаленні й подальшому розвитку знань щодо діяльності спеціалізованих служб у соціальній сфері, а також теоретичних уявлень про ці служби зокрема та соціальну сферу загалом, передбачених програмою курсу.

2.3 Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

- здатність використовувати адміністративно-правові механізми призначення та контролю в системі соціального захисту населення;
- здатність використовувати методики інспекційних перевірок в системі соціального захисту населення;
- здатність до планування та реалізації заходів з проведення моніторингу і інспектування;
- здатність виявляти і залучати ресурси організацій-партнерів з соціальної допомоги для виконання завдань професійної діяльності.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Вивчення дисципліни «Система організації соціальних служб» передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із фінансування соціального захисту населення, методів соціально-психологічних досліджень.

2.5. Результати навчання.

- виявляти готовність до взаємодії з колегами по роботі, приймати управлінські рішення в організації роботи виконавців;
- визначати зміст співпраці з організаціями та установами з метою залучення їх до соціального захисту населення;
- ефективно працювати як індивідуально, так і у складі міждисциплінарної команди фахівців.

3. Програма дисципліни «Система організації соціальних служб»

Змістовий модуль 1. *Основи організації діяльності служб у сфері соціальної роботи*

Тема 1. Інституційні засади соціальної роботи.

Процеси інституалізації соціальної роботи й соціальних закладів. Сфери практикування в соціальній роботі. Співвідношення понять «соціальна робота», «соціальний захист, соціальне забезпечення», «соціальне обслуговування, соціальна допомога, соціальний догляд». Інституційні ознаки соціальної роботи. Співвідношення понять і їх специфікація.

Тема 2. Правові засади діяльності соціальних служб.

Нормативна база соціальної роботи в Україні. Класифікація, типи соціальних послуг та порядок їх надання (Закон України «Про соціальні послуги»). Суб'єкти надання соціальних послуг. Надавачі соціальних послуг недержавного сектору. Проблемні ділянки реалізації соціальної допомоги населенню

Тема 3. Структурні підрозділи місцевих державних адміністрацій (в частині надання соціальних послуг та соціального обслуговування).

Департамент соціального захисту населення у структурі обласної державної адміністрації. Місцеві структурні підрозділи соціального захисту населення. Територіальний центр соціального обслуговування у структурі районних державних адміністрацій.

Тема 4. Організаційні засади діяльності соціальних служб (прикладний аспект).

Особливості діяльності департаменту соціального захисту населення обласної державної адміністрації (на прикладі Тернопільської області). Місцеві органи, відповідальні за реалізацію соціальної політики. Територіальні центри соціального обслуговування (на прикладі Святошинського району м. Києва)

Змістовий модуль 2. Організація роботи соціальних служб щодо соціальної підтримки сім'ї, дітей та молоді

Тема 5. Правове та організаційне забезпечення соціальних служб для роботи з дітьми, молоддю та сім'ями.

Нормативна база регулювання питань соціальної політики у сфері соціальної роботи з дітьми, молоддю та сім'ями. Матриця форм діяльності органів державної влади, фахівців та структура закладів. Розмежування повноважень державних структур щодо протидії насилля у сім'ї.

Тема 6. Гейткіпінг як нова філософія, концепція та механізм ухвалення рішень в інтересах дітей.

Визначення понять та основних організаційних механізмів захисту прав дітей. Оцінювання ситуації сім'ї та оцінка потреб дитини. Функціонування спеціальних комісій захисту дітей (КЗД). Основні елементи гейткіпінгу як механізму захисту прав дітей.

Змістовий модуль 2. Спеціальні та загальні функції соціальних служб

Тема 7. Повноваження та структурні підрозділи Державної служби з питань праці.

Державна служба з питань праці: законодавче забезпечення. Структура Державної служби з питань праці.

Тема 8. Організація процесу надання соціальних послуг

Державний стандарт надання соціальних послуг: визначення та структура. Перелік та характеристика державних стандартів надання соціальних послуг. Вимоги до організації діяльності соціальної служб.

Тема 9. Зміст і організація роботи інтегрованих соціальних служб

Інтегрований підхід до здійснення соціального обслуговування населення на рівні громади. Клієнти інтегрованих соціальних служб. Поняття складних життєвих обставин. Діяльність інтегрованих соціальних служб у контексті державної політики щодо забезпечення прав дітей. Функціонально-змістовна модель роботи інтегрованих соціальних служб. Загальна характеристика основних компонентів функціонально-змістовної моделі: мета, завдання, принципи, клієнти, соціальні інституції, технології, напрями, форми, методи. Механізми, що забезпечують ефективність роботи інтегрованих соціальних служб.

Тема 10. Недержавні організації у системі соціальних служб України.

Поняття, завдання та функції недержавних соціальних служб. Благодійні фонди та товариства. Громадські об'єднання. Діяльність приватних соціальних служб. Відділення міжнародних організацій соціальної роботи – товариство Червоного Хреста, Християнський Дитячий фонд тощо. Організація соціальної допомоги в недержавних соціальних службах.

Тема 11. Соціальні служби та центри для осіб постраждалих від насилля.

Жертви насилля: поняття та види. Служба розшуку дітей. Соціальні служби та центри для осіб постраждалих від домашнього насилля. Консультативна служба з надання допомоги особам, постраждалим від домашнього насилля. Денний центр соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства або насильства за ознакою статті. Кризова кімната: умови, строки влаштування до кризової кімнати. Завдання, функції та напрями діяльності уповноважених органів стосовно осіб, які постраждали від домашнього насильства або насильства за ознакою статті.

4. Структура залікового кредиту дисципліна «Система організації соціальних служб»

Тема	Кількість годин					
	Лекції	Практичні заняття	СР	ІР	Тренінг, КПЗ	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Основи організації діяльності служб у сфері соціальної роботи						
Тема 1. Інституційні засади соціальної роботи.	2	2	3	1	2	Тести, питання, кейси
Тема 2. Правові засади діяльності соціальних служб.	2	2	5			
Тема 3. Структурні підрозділи місцевих державних адміністрацій (в частині надання соціальних послуг та соціального обслуговування).	4	4	5			
Тема 4. Організаційні засади діяльності соціальних служб (прикладний аспект).	2	2	5			
Змістовий модуль 2. Організація роботи соціальних служб щодо соціальної підтримки сім'ї, дітей та молоді						
Тема 5. Правове та організаційне забезпечення соціальних служб для роботи з дітьми, молоддю та сім'ями.	4	4	5	1	2	Тести, питання, кейси
Тема 6. Гейткіпінг як нова філософія, концепція та механізм ухвалення рішень в інтересах дітей.	2	2	5			
Змістовий модуль 3. Спеціальні та загальні функції соціальних служб						
Тема 7. Повноваження та структурні підрозділи Державної служби з питань праці.	2	2	5	1	4	Тести, питання, кейси
Тема 8. Організація процесу надання соціальних послуг	2	2	5			
Тема 9. Зміст і організація роботи інтегрованих соціальних служб	2	2	5			
Тема 10. Недержавні організації у системі соціальних служб України.	4	4	5			
Тема 11. Соціальні служби та центри для осіб постраждалих від насилля.	2	2	5			
Разом	28	28	53	3	8	

5. Тематика практичних занять

Змістовий модуль 1. Основи організації діяльності служб у сфері соціальної роботи

Тема 1. Інституційні засади соціальної роботи.

1. Процеси інституалізації соціальної роботи й соціальних закладів.

2. Сфери практикування в соціальній роботі.
3. Співвідношення понять «соціальна робота», «соціальний захист, соціальне забезпечення», «соціальне обслуговування, соціальна допомога, соціальний догляд».
4. Інституційні ознаки соціальної роботи.
5. Співвідношення понять і їх специфікація.

Тема 2. Правові засади діяльності соціальних служб.

1. Нормативна база соціальної роботи в Україні.
2. Класифікація, типи соціальних послуг та порядок їх надання (Закон України «Про соціальні послуги»).
3. Суб'єкти надання соціальних послуг.
4. Надавачі соціальних послуг недержавного сектору.
5. Проблемні ділянки реалізації соціальної допомоги населенню

Тема 3. Структурні підрозділи місцевих державних адміністрацій (в частині надання соціальних послуг та соціального обслуговування).

1. Департамент соціального захисту населення у структурі обласної державної адміністрації.
2. Місцеві структурні підрозділи соціального захисту населення.
3. Територіальний центр соціального обслуговування у структурі районних державних адміністрацій.

Тема 4. Організаційні засади діяльності соціальних служб (прикладний аспект).

1. Особливості діяльності департаменту соціального захисту населення обласної державної адміністрації (на прикладі Тернопільської області).
2. Місцеві органи, відповідальні за реалізацію соціальної політики. Територіальні центри соціального обслуговування (на прикладі Святошинського району м. Києва)

Змістовий модуль 2. *Організація роботи соціальних служб щодо соціальної підтримки сім'ї, дітей та молоді*

Тема 5. Правове та організаційне забезпечення соціальних служб для роботи з дітьми, молоддю та сім'ями.

1. Нормативна база регулювання питань соціальної політики у сфері соціальної роботи з дітьми, молоддю та сім'ями.
2. Матриця форм діяльності органів державної влади, фахівців та структура закладів.
3. Розмежування повноважень державних структур щодо протидії насилля у сім'ї.

Тема 6. Гейткіпінг як нова філософія, концепція та механізм ухвалення рішень в інтересах дітей.

1. Визначення понять та основних організаційних механізмів захисту прав дітей.

2. Оцінювання ситуації сім'ї та оцінка потреб дитини.

3. Функціонування спеціальних комісій захисту дітей (КЗД).

4. Основні елементи гейткіпінгу як механізму захисту прав дітей.

Змістовий модуль 3. Спеціальні та загальні функції соціальних служб

Тема 7. Повноваження та структурні підрозділи Державної служби з питань праці.

1. Державна служба з питань праці: законодавче забезпечення.

2. Структура Державної служби з питань праці.

Тема 8. Організація процесу надання соціальних послуг

1. Державний стандарт надання соціальних послуг: визначення та структура.

2. Перелік та характеристика державний стандарт надання соціальних послуг.

3. Вимоги до організації діяльності соціальної служб.

Тема 9. Зміст і організація роботи інтегрованих соціальних служб

1. Інтегрований підхід до здійснення соціального обслуговування населення на рівні громади. Клієнти інтегрованих соціальних служб.

2. Поняття складних життєвих обставин.

3. Діяльність інтегрованих соціальних служб у контексті державної політики щодо забезпечення прав дітей.

4. Функціонально-змістовна модель роботи інтегрованих соціальних служб.

5. Загальна характеристика основних компонентів функціонально-змістовної моделі: мета, завдання, принципи, клієнти, соціальні інституції, технології, напрями, форми, методи.

6. Механізми, що забезпечують ефективність роботи інтегрованих соціальних служб.

Тема 10. Недержавні організації у системі соціальних служб України.

1. Поняття, завдання та функції недержавних соціальних служб.

2. Благодійні фонди та товариства. Громадські об'єднання.

3. Діяльність приватних соціальних служб.

4. Відділення міжнародних організацій соціальної роботи – товариство Червоного Хреста, Християнський Дитячий фонд тощо.

5. Організація соціальної допомоги в недержавних соціальних службах.

Тема 11. Соціальні служби та центри для осіб постраждалих від насилля.

1. Жертви насилля: поняття та види. Служба розшуку дітей.

2. Соціальні служби та центри для осіб постраждалих від домашнього насилля.

3. Консультативна служба з надання допомоги особам, постраждалим від домашнього насилля.

4. Денний центр соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства або насильства за ознакою статті.

5. Кризова кімната: умови, строки влаштування до кризової кімнати.

6. Завдання, функції та напрями діяльності уповноважених органів стосовно осіб, які постраждали від домашнього насильства або насильства за ознакою статті.

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання

Комплексне практичне індивідуальне завдання з курсу «Система організації соціальних служб» є видом поза аудиторної роботи студентів і виконуються ними самостійно в процесі вивчення програмового матеріалу.

Метою КПЗ є оволодіння навичками самостійного вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студентів з навчального курсу програми, розвиток навичок самостійної роботи.

При виконанні та оформленні КПЗ студенти можуть використовувати комп'ютерну техніку. КПЗ оформляється за стандартним зразком (план, тези, виклад тексту, список використаних джерел; обсяг – до 10 сторінок.). Обов'язковим є захист індивідуального завдання шляхом усного звіту студента.

Теми завдань для виконання КПЗ

1. Мережа спеціалізованих формувань в соціальній сфері.
2. Етапи становлення спеціалізованих соціальних служб в Україні.
3. Спеціалізовані служби закордоном: організаційні принципи, напрями та методи роботи.
4. Сутність системи роботи спеціалізованих формувань з різними категоріями сімей.
5. Зміст та форми роботи закладів соціального спрямування.
6. Альтернативні форми сімейного виховання.
7. Відмінності у використанні форм та методів соціальних робіт консультативних пунктів у слідчих виправних колоніях.
8. Основний зміст та види послуг, які надають спеціалізовані служби, що працюють з людьми функціональними обмеженнями.
9. Соціальні послуги дітям та молоді, які надаються через мережу Центрів соціально-психологічної реабілітації молоді з функціональними обмеженнями.
10. Соціальні послуги дітям-інвалідам, які надаються через мережу Центрів ранньої соціально-психологічної реабілітації.
11. Становлення та розвиток спеціальних служб «Телефон-довіри» в Україні.

12. Основні напрями роботи спеціалізованих служб «Телефон довіри».
13. Основні напрями роботи спеціалізованих закладів соціального спрямування.
14. Особливості виховання та психологічної підтримки дітей, що живуть з ВІЛ.
15. Організація роботи спеціалізованих формувань (за вибором)
16. Комплексна програма соціальної реабілітації сім'ї, де виховується дитина з особливими потребами.
17. Спеціалізовані формування центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.
18. Нормативно-правові акти, що регулюють функціонування спеціалізованих формувань – центрів соціальної підтримки для сім'ї, дітей та молоді.
19. Аналіз діяльності спеціалізованих служб країн світу (за вибором) за основними напрямками діяльності.
20. Надання дітям та молоді післятестової консультаційної допомоги ВІЛ.
21. Соціальний супровід та патронаж дітей та молоді, що живуть з ВІЛ/СНІД.

7. Самостійна робота

№	Тематика	К-сть год.
1	Тема 1. Інституційні засади соціальної роботи	3
2	Тема 2. Правові засади діяльності соціальних служб	5
3	Тема 3. Структурні підрозділи місцевих державних адміністрацій (в частині надання соціальних послуг та соціального обслуговування).	5
4	Тема 4. Організаційні засади діяльності соціальних служб (прикладний аспект).	5
5	Тема 5. Правове та організаційне забезпечення соціальних служб для роботи з дітьми, молоддю та сім'ями.	5
6	Тема 6. Гейткіпінг як нова філософія, концепція та механізм ухвалення рішень в інтересах дітей.	5
7	Тема 7. Повноваження та структурні підрозділи Державної служби з питань праці.	5
8	Тема 8. Організація процесу надання соціальних послуг	5
9	Тема 9. Зміст і організація роботи інтегрованих соціальних служб	5
10	Тема 10. Недержавні організації у системі соціальних служб України.	5
11	Тема 11. Соціальні служби та центри для осіб постраждалих від насилля.	5
	Разом	53

8.Тренінг з дисципліни

Тренінг «Конструювання соціальних технологій».

Мета тренінгу – розробити способи надання посередницької допомоги клієнту.

Завдання тренінгу:

1) розглянути технологію посередництва як традиційного методу вирішення спорів, втручання у суперечку з метою допомогти конфліктуючим сторонам знайти компроміси, досягти взаємозадовольняючої домовленості;

2) проаналізувати основні засади посередництва: гарантування безперервності процесу надання послуг із догляду за клієнтами; забезпечення повної відповідності цих послуг потребам клієнта з урахуванням їх змін у різні періоди його життя; допомога у отриманні необхідних послуг; надання послуг належним чином та своєчасно, не дублюючи їх без потреби;

3) описати основні функції посередницької діяльності (оцінка, планування, зв'язок, оперативний контроль);

4) охарактеризувати етапи посередницької діяльності: визначення проблеми клієнта; оцінка можливостей її вирішення; оцінка та вибір установи, здатної вирішити проблему; допомогу клієнту у встановленні контакту та сприяння у прийнятті відповідним установою.

9. Засоби оцінювання та демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Система організації соціальних служб» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента:

- поточне тестування та опитування;
- підсумкове тестування по кожному змістовому модулю;
- ректорська контрольна робота;
- оцінювання виконання КППЗ;
- іспит.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Система організації соціальних служб» визначається як середньозважена величина залежно від питомої ваги кожної залікового кредиту.

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Система організації соціальних служб» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4 (екзамен)
20%	20%	20%	40%
1. Усне опитування під час занять (5 тем по 5 балів = 25 балів). 2. Письмова	1. Усне опитування під час занять (6 тем по 5 балів = 30 балів). 2. Письмова	1. Написання КППЗ, яке включає: виконання аналіз діяльності соціальних служб, ознайомлення з їх структурою, функцією	1. Відповідь на 2 запитання, кожне з яких 40 балів. У підсумку 80 балів. 2. Розв'язання 10 тестів по 2 бали = 20

робота 75 балів	робота 70 балів	діяльності = 60 балів 2. Захист КППЗ = 30 балів 3. Оцінка за тренінг =10 балів	балів
-----------------	-----------------	--	-------

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	B (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор BENQ MX711	1-11
2.	Плазмова панель LE-60 PY2R	1-11
3.	Прикладне програмне забезпечення загального призначення (засоби Microsoft Office)	1-11
4.	Ноутбук Asus X51L	1-11
5.	Інтерактивні он-лайн платформи: Moodle, Padlet, Zoom.	1-11

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

- Оцінка існуючих моделей та практик соціальної роботи та соціальних послуг на рівні громади. Компанія Oxford Policy Management (Великобританія) та Партнерство "Кожній дитині" (Україна). 2017. 85 с.
- Нечосіна О. Функціонування системи соціальних послуг в Україні: короткий опис. Київ. 2019. 16 с.
- Николаєва В.І. Проблемне поле державного управління інституалізацією системи соціальної роботи в Україні. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління. Том 29 (68) № 3. 2018. 68-73 с.
- Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми : посіб. у 2-х ч.; Ч. І. Сучасні орієнтири та ключові технології / З. П. Кияниця, Ж. В. Петрович. К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 256 с.
- Структура управління у сфері соціальної політики. URL: https://www.zoda.gov.ua/files/WP_Article_File/original/000052/52486.pdf
- Єрьоміна Л.Є. Практикум з соціальної роботи. Част. І : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / Л. Є. Єрьоміна; за заг.ред. О. В. Федорової. Мелітополь : ФОП Однорог Т.В., 2017. – 140 с.

7. Про соціальні послуги: Закон України від 17 січня 2019 року № 2671-VIII Відомості Верховної Ради, 2019, № 18, ст.73
8. Ільчук Л. І. Розвиток системи інтегрованих соціальних послуг в умовах децентралізації (на прикладі об'єднаних територіальних громад). *Соціально-трудова відносина: теорія та практика*. 2018. № 1. С. 116-123.
9. Роговська О. О., Линник К. Д. Послуга раннього втручання як комплексний сімейно-центрований підхід з надання соціальної допомоги. *Вісник Приазовського державного технічного університету: зб. наук. праць / ДВНЗ «ПДТУ»*. Маріуполь, 2020. Вип. 5. С. 58–63.
10. Лютий В.П. Сучасні стратегії надання соціальних послуг в громадах. URL: https://www.researchgate.net/profile/Vadim-Lutij/publication/354778846_Sucasni_strategii_nadanna_socialnih_poslug_v_gromadah/links/614c3efba3df59440ba4d473/Sucasni-strategii-nadanna-socialnih-poslug-v-gromadah.pdf
11. Синчук С. Про сутність послуги соціального супроводу відповідно до законодавства України. *Вісник Львівського університету. Серія юридична*. №70. 2020. С. 181–188.
12. Котуков О. Підвищення доступності мешканців об'єднаних територіальних громад до якісних соціальних послуг. *Актуальні проблеми державного управління*. № 1(57). 2020. С. 144-149.
13. Черниш О.О. Поняття «складні життєві обставини» у міждисциплінарному вимірі. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка: Педагогічні науки*. 2019. №6 (329). Ч.1. С.55-63.
14. Кононович Д. Проблеми соціального захисту сімей, що опинились в складних життєвих обставинах та шляхи їх вирішення. *Social Work and Education*. Vol. 6, №3. Ternopil-Aberdeen, 2019. pp. 240-248.
15. Ільчук, Л. І. Якість обслуговування отримувачів соціальних послуг, які перебувають у складних життєвих обставинах: наукові підходи. *SOCIOПРОСТІР: Міждисциплінарний електронний збірник наукових праць з соціології та соціальної роботи*. № 8. 2019. С. 12-19.
16. Алексеєнко Т.Ф., Гончар Л.В., Куниця Т.Ю., Бибик Д.Д. Вимушені переселенці: соціально-педагогічні проблеми і досвід підтримки. Монографія / за ред. Т.Ф. Алексеєнко. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2020. 240 с.
17. Flavia Martinelli, Anneli Anttonen, Margitta Mätzke. Social Services Disrupted - Changes, Challenges and Policy Implications for Europe in Times of Austerity. 2017. 448 p.